

Randiga Huset

Verksamhetsrapport 2013

Randiga Huset

" Vi är så otroligt tacksamma för all stöttning och bekräftelse vi har fått under året. Det var en härlig eftermiddag i lördags och glädjande att se så fina möten mellan barnen. Tänk att X kom fram och kramade Y efter att ha mötts en enda gång! Men det är ju så det är nu för tiden. Möten med människor har aldrig varit mer betydelsefulla."

Citatet är hämtat från ett tackmail efter en mötesplats i Randiga Huset

Innehåll

Ordförande berättar	3
Därför behövs Randiga Huset	4
Vad säger professionen?	5
Randiga Husets uppbyggnad	6
Randiga Husets arbetsmodell	7-8
Metod	9
Utvärdering och rapporter	10
Volontärt engagemang	11
Randiga barn	12
Föräldrar berättar	13
I yrket	14
Opinionsarbete	15
Reach for Change	16
Geografisk spridning 2013	17
En ekonomisk översikt	17
Vem granskar rapporten?	18
Granskaren har ordet	18-19
Så kan du stödja oss.....	20

Bilaga: Pathway of change

Barnen på bilderna är inte barn vi träffat. Eftersom de barn vi i verkligheten träffar befinner sig i en livssituation där de har svårt att överblicka de långtgående konsekvenserna av att dela med sig av sin historia har vi valt att behålla deras identitet okänd. De citat som finns med i rapporten är hämtade från verkligheten och är vårt sätt att låta dem vi möter berätta om sin upplevelse.

Stockholm, februari 2014

God mental och social hälsa är en förutsättning för att människor ska känna mening med livet, känna tillhörighet i familjen, skolan, på arbetet, bland vänner samt i samhället i övrigt.

Barn och unga i sorg är särskilt känsliga och behöver en trygg och säker miljö med nära relationer. När en förälder, ett syskon eller annan viktig person drabbas av livshotande sjukdom och/eller dör påverkas barnets livsförutsättningar kraftigt både kort- och långsiktigt. Barnens utrymme i denna process är ofta begränsat. Barnens upplevelse är ofta att det inte finns plats och förståelse för deras sorg.

När denna rapport skrivs har det gått snart tre år sedan Randiga Huset formellt grundades. Tanken att arbeta för sörjande barns rätt till information, råd och stöd är dock äldre än så. Om vi skulle berätta historien från början skulle vi få gå tillbaka till slutet på nittioalet. Under perioden 2006 till 2009 gick vi från idé till handling. Under ett treårigt projekt som finansierades av Arvsfonden arbetade vi tillsammans med ledande experter fram en metod med syftet att stärka förutsättningarna för familjer i sorg att hantera sin förlust. 2011 fick vårt arbete ett eget hus. Ett hus där sörjande barns och ungdomars behov står i fokus med där hela familjen är en viktig del.

2013 har varit ett händelserikt år. I december 2012 valdes Randiga Huset efter en hård urvalsprocess ut bland närmare 1000 sökande till Reach for Changes inkubator. I praktiken har det inneburit möjligheten att gå från en organisation som helt bedrivits på volontär grund till att kunna anställa en första medarbetare på heltid. Det har även inneburit ökade förutsättningar att nå ut till bredare publik. Under 2013 har Randiga Huset gått från att vara en okänd organisation till en organisation som ofta rekommenderas. Vi har nått ökat erkännande som kompetenscentrum inom samhällets sociala sektor. Vi har representerat målgruppen sörjande barn som anhöriga i det landsomfattande arbete som Nationellt Kompetenscentrum Anhöriga bedrivit för att öka kunskapen om den lag som togs i bruk 2010 med syftet att stärka rättigheterna kring barn som anhöriga.

För att förbättra förutsättningarna för barn och unga i sorg behöver vi se till helheten. Under 2013 har Randiga Huset erbjudit ett ökat antal enskilda samtal och mötesplatser till sörjande. Vi har genom utbildning och opinionsarbete arbetat för att öka kunskapen om barns sorg hos allmänheten och hos dem som i yrket möter familjer i kris och sorg.

Under 2013 har stödverksamheten främst varit koncentrerad till Stockholm. Under 2014 ser vi fram emot att tillgängliggöra stöd på flera orter i landet samt att utveckla ett internetbaserat stöd som kan erbjuda stöd till sörjande oavsett geografisk placering.

Vårt engagemang för att förbättra förutsättningarna för sörjande barn, ungdomar och familjer är stort. Vårt arbete hade inte varit möjligt utan alla dem som stödjer Randiga Huset. Därför vill jag avsluta dessa rader med ett stort tack till alla er som på olika sätt bidrar till verksamheten. TACK!

Monica Nanni
Ordförande / Grundare av Randiga Huset
Change Leader Reach for Change

Catharina Richter
Change Leader Reach for Change

Därför behövs vi:

- I Sverige har ca 63000 barn under 18 år förlorat en förälder i dödfall.
- Årligen dör ca 1000 barn som efterlämnar syskon, klasskamrater och vänner.
- Den som under sin uppväxt förlorar en förälder löper dubbelt så hög risk att utveckla ett självskadebeteende. (Bylund-Grenklo)
- Den som under sin uppväxt förlorar en närstående löper dubbelt så stor risk att dö i förtid. (Rostila)
- Den som under sin uppväxt förlorar en förälder löper 3-4 gånger så stor risk att hamna i kriminalitet (Child Bereavement)

Enligt svensk lag skall barn som anhöriga ha rätt till information, råd och stöd när en närstående är sjuk eller plötsligt avlider. Trots det visar Socialstyrelsens kartläggning från 2013 att det finns betydande brister i samhället då det gäller att tillgodose dessa behov.

Det finns en utbredd uppfattning att barn och ungdomspsykiatri (BUP) ger stöd till barn i sorg medan BUP själva ser som sin uppgift att erbjuda stöd till barn och ungdomar som utvecklat en psykiatrisk diagnos. Därmed avskriver de sig ansvaret för en målgrupp som befinner sig i psykisk utsatthet. I socialstyrelsens kartläggning framkommer att målgruppen barn och unga i sorg i stor utsträckning är hänvisad till den idéburna sektorn.

2 g § HSL lyder:

Hälso- och sjukvården ska särskilt beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med

1. har en psykisk störning eller psykisk funktionsnedsättning,
2. har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, eller
3. är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider.

När vi bad om ett godkännande att använda Lokes berättelse i vår rapport fick vi följande svar:

Mamman: "Självklart får ni det! Loke har blivit en trygg unge som är populär i skolan. Mycket av detta är tack vare er. Att han har fått känna att han inte är ensam! Ni är grymma och ju fler som vet det desto bättre =) Ni får använda vår/hans historia hur mycket ni vill =)"

Randiga Huset: =) Tack

Mamman: "Det är vi som tackar! Loke hade i uppgift i skolan att ta med något som börjar på R. Och ungen valde en teckning på randiga huset. Tror det säger allt =). Han är stolt över er. Stod inför hela klassen och berättade om er. Detta är vad ni gjort med min son. Ni har fått honom att känna sig normal och att få tillhöra en grupp. Det får ni gärna citera i er rapport ;). Ni gör ett grymt jobb, det är helt fantastiskt!"

Lokes egen kommentar var att om det gör att fler barn kan hitta till Randiga Huset så får vi gärna använda hans bild. Och att han längtar tills nästa gång.

Randiga huset i Stockholm ligger på Gärdet och är gult.

Loke, 6 år

Vad säger professionen?

"För 20 år sedan startade Rädda Barnen sitt projekt Barn som anhöriga. Det var då som arbetet började för att samla kunskap om barns sorg, om barns behov efter förluster, att hjälpa barnen att bearbeta förlusten, när en nära anhörig dör. För de drabbade barnen är verkligen anhöriga och ska räknas in i all den sorg som drabbar en familj eller släkt. Det var det som vi ville sätta fingret på.

Och vi lyckades. 20 år senare har detta blivit lag. Hälso- och sjukvården ska särskilt beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider. Men detta är ändå bara en början.

Nu fortsätter arbetet i Randiga Husets regi att informera, utbilda och skapa gruppverksamhet för dessa barn och för deras nära anhöriga så att den svåra förlusten inte ska slå sönder livet för all framtid. Randiga Huset har tagit på sig ansvaret för att med kraft föra detta viktiga arbete vidare.

Sorgen efter en nära anhörig och viktig person kan lamslå, trasa sönder livet, göra oss olyckliga för lång tid framöver. Med stöd från andra kan denna utveckling ändras. Huset är randigt liksom barnets sorg. Men huset har också färg, den färgpalett som livet åter kan få, när stöd och insatser hjälper barn och familjer tillbaka in i livet igen."

Göran Gyllenswärd
leg. psykolog, leg. Psykoterapeut
f. d. Rädda Barnen och Barn i sorg-projektet
Stvrelseledamot i Randiga Huset

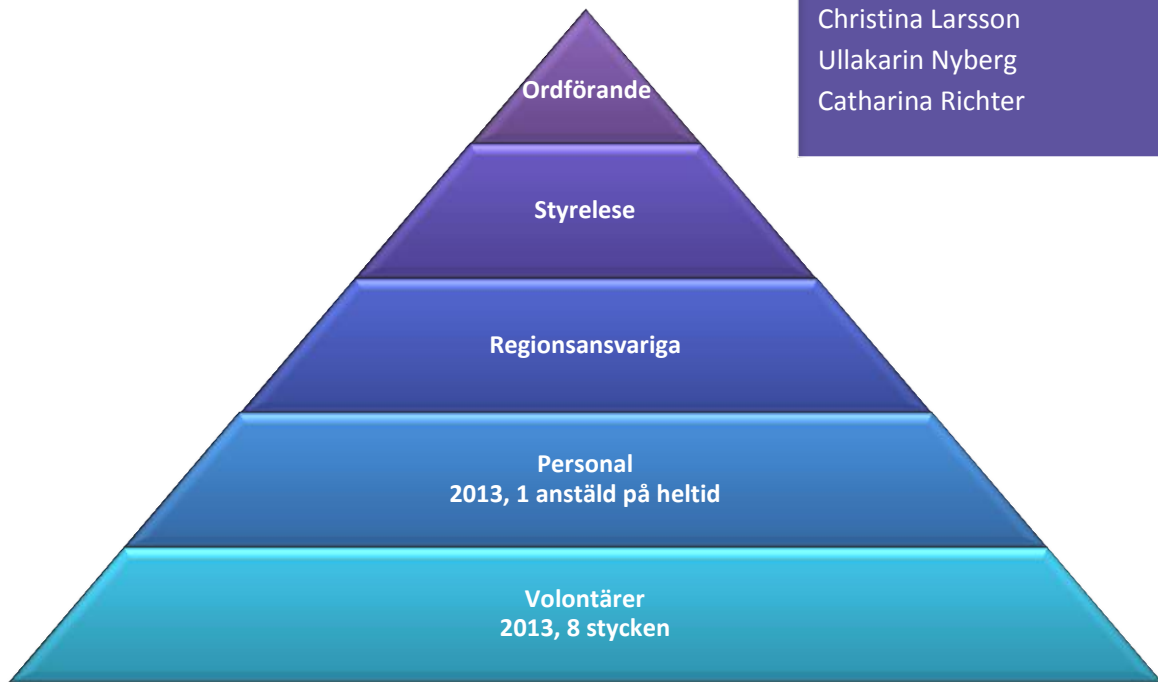
"Det är känt att oväntade och traumatiska dödsfall, till exempel olyckor och självmord, ofta resulterar i en svår sorgprocess som kan övergå i fysisk och psykisk sjukdom. Långtidsuppföljningar efter död genom trauma visar att så mycket som 70-80 % av de efterlevande utvecklar psykisk sjukdom, till exempel depression och olika ångesttillstånd, sjukdomar som är långvariga och orsakar stort lidande. Trots denna kunskap betraktas anhöriga till personer som har avlidit genom en traumatisk död ofta inte som sjukvårdens ansvar och många får bristfällig professionell hjälp. När dödsorsaken är suicid påverkar de tabun som fortfarande omgärdar detta ämne omgivningens reaktioner i hög grad och många efterlevande upplever att det blir tyst omkring dem, eftersom människor inte vågar ta initiativ till kontakt på grund av rädsla och okunskap. Unga människor är särskilt utsatta och därför kallas de ibland för "the forgotten bereaved" (de glömda förlustdrabbade). Personer som blir sjuka av sin sorg behöver hjälp från vården, medan andra förlustdrabbade har större behov av stödinsatser från annat håll, till exempel via ideella organisationer som Randiga Huset. Unga människor kan vara negativa till kontakt med vården, särskilt om de upplever att den som avlidit fått bristfällig hjälp. Därför är det viktigt att kunna erbjuda ett brett utbud av insatser från olika håll utifrån varje individs specifika behov.

Ullakarin Nyberg
med dr överläkare S:t Göran
Norra Stockholms Psykiatri
Stvrelseledamot i Randiga Huset

Organisationens uppbyggnad

REGIONSANSVARIGA
Mia Berg – Sundsvall
Kerstin Tengberg – Göteborg

RANDIGA HUSETS STYRELSE
Monica Nanni
Ordförande/Grundare

Ann Annelind
Göran Gyllensvärd
Peter Johansson
Christina Larsson
Ullakarin Nyberg
Catharina Richter

4 § ÄNDAMÅL

Randiga Huset är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell organisation som ska främja stöd till barn, unga och vuxna som förlorat eller kommer att förlora förälder, syskon eller annan närstående person i dödsfall.

Randiga Huset skall ur ett jämställdhetsperspektiv bedriva utåtriktad verksamhet för att därigenom synliggöra och förbättra gruppens villkor samt vara ett komplement till övriga organ inom kommun, landsting, övriga myndigheter och organisationer.

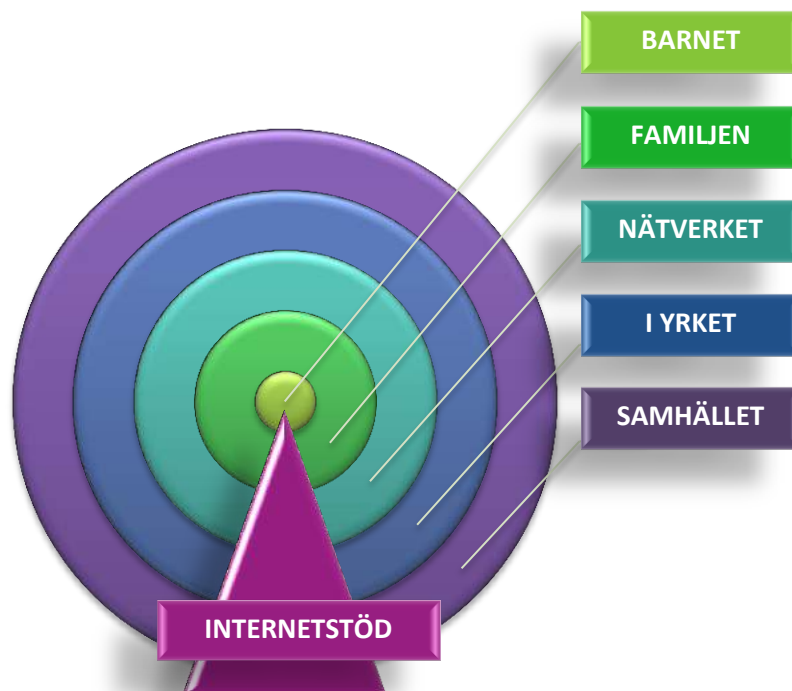
Randiga Husets verksamhet utgår ifrån de principer som slagits fast i FN:s konvention om barnets rättigheter så att de fullt ut kommer till tillämpning även i sörjande barns och ungdomars liv.

Randiga Husets konstituerandes och registrerades den 12 maj 2011

Randiga Husets arbetsmodell

Randiga Husets modell är uppbyggd med barns och ungdomars behov som utgångspunkt. Stödet är uppbyggt ur ett långsiktigt helhetsperspektiv.

Utöver det direkta stöd som erbjuds barn som har eller kommer att förlora en närstående i dödsfall arbetar vi med att stärka strukturen runt barnet.

Vår vision

Alla barn som har förlorat, eller på grund av sjukdom kommer att förlora, en viktig person i dödsfall skall ges adekvat information, råd och stöd.

KOMPETENSER I RANDIGA HUSET

Personalen i Randiga Huset har lång erfarenhet av att bemöta människor i sorg men specifika kunskaper i barn och ungas sorg. De är psykologer, kuratorer, socionomer eller har annan för ändamålet adekvat utbildning.

INSATSER FÖR BARNEN

- Enskilda samtal
- Mötesplatser
- Stödgrupper
- Aktiviteter
- Internetsstöd

FÖRVÄNTAT RESULTAT

- Att barnen upplever att de har mandat att tala om sin förlust
- Ökad förståelse för normala reaktioner
- Minskad känsla av ensamhet
- Minskad Stressnivå
- Verktyg att hantera sin livssituation

Stödet är kostnadsfritt och kräver ingen remiss.

INSATSER FÖR FAMILJEN

- Enskilda samtal
- Mötesplatser
- Stödgrupper
- Internetstöd
- Information

FÖRVÄNTAT RESULTAT

- Stärkt kommunikation inom familjen
- Ökad kunskap om och förståelse för barns sorg och deras behov
- Verktyg att hantera familjens livssituation

Stödet är kostnadsfritt och kräver ingen remiss.

INSATSER FÖR NÄTVERKET

- Föreläsningar
- Information
- Telefon och mail stöd

FÖRVÄNTAT RESULTAT

- Familjens nätverk kan/vill erbjuda ökat stöd, praktiskt och emotionellt, till den drabbade familjen
- Ökad förståelse för barns sorg och deras behov

INSATSER I YRKET

Personal

(skola/vård/räddningstjänst/omsorg)

- Föreläsningar
- Workshops
- Handledning
- Information

Elever

- Föreläsningar
- Workshops
- Handledning

FÖRVÄNTAT RESULTAT

- Ökad kunskap om och förståelse för barns sorg och deras behov
- Verktyg att bemöta sörjande

INSATSER I SAMHÄLLET

- Information
- Samverkan
- Opinionsarbete
- Remissarbete

FÖRVÄNTAT RESULTAT

Sörjandes situation skall synliggöras, prioriteras och stödjas inom samhällsstruktur, näringsliv och media.

INSATSER PÅ INTERNET

- Enskilda samtal
- Mötesplatser
- Stödgrupper

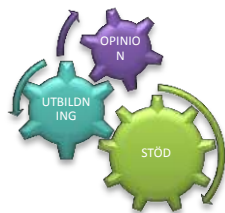
FÖRVÄNTAT RESULTAT

- Ett nationellt stöd till sörjande med förväntade resultat enligt ovan.

Stödet är under uppbyggnad.

Metod

Randiga Husets arbete är indelat i tre olika arbetsområden; Stöd, utbildning och opinionsarbete.

Tillsammans bildar de en viktig helhet med målsättningen att alla barn som har eller kommer att förlora en närstående i dödsfall skall ges adekvat information, råd och stöd samt att Randiga Huset skall vara den självklara kontakten inför eller efter ett dödsfall för såväl privatpersoner som professionella och media.

STÖD

Randiga Huset erbjuder familjer som har eller kommer att förlora en närstående i dödsfall stöd genom enskilda samtal, mötesplatser och stödgrupper.

Randiga Huset arbetar med **parallella stödgrupper**. Stödet sträcker sig över två terminer och riktar sig till familjen som helhet. Under handledning av specialutbildad personal arbetar de enligt nedan beskrivna metod. Grupperna delas in efter ålder för att på bästa sätt kunna tillgodose de behov som finns. Vuxna och barn jobbar i separata grupper för att ge utrymme att prata om sådant som ej är möjligt om de skulle gå gemensamt (de får utrymme för de egna behoven och befrias för en stund från ansvaret gentemot övriga familjemedlemmars reaktioner/mående). Processerna följer dock varandra och gemensamma aktiviteter förekommer.

Under tiden familjen går i stödgrupp erbjuds de även enskilda samtal för att vi skall kunna tillgodose de individuella behov som finns. Efter avslutad grupp erbjuds familjen att delta vid våra öppna mötesplatser som även de delas in enligt samma princip och syftar till att ge barn och vuxna möjlighet att träffa andra med liknande erfarenheter. Det bidrar till ökad känsla av samhörighet och minskad känsla av annorlundaskap och utanförskap.

Randiga Husets arbetsmetod togs fram som en vidareutveckling av den metod som Rädda Barnen kom fram till under Göran Gyllenswärds ledning på nittioalet. 2006-2009 genomfördes med stöd av Arvsfonden ett projekt, Familj i sorg, där man undersökte vikten av att inkludera hela familjen i processen. I projektet tydliggjordes vikten av att stärka kommunikationen i och omkring den drabbade familjen. Utifrån denna kunskap kompletterades Rädda Barnens metod. Idag omfattar den metod Randiga Huset använder hela familjen. Stor vikt läggs vid att stärka kommunikationen, bearbeta förlusten samt att bygga en minnesbank. Insatser som har en positiv inverkan på det fortsatta livet och minskar risken för framtida psykisk ohälsa ofta med utanförskap som följd. Metoden får stöd av den forskningsrapport som presenteras under rubriken utvärdering och rapporter.

UTBILDNING

Randiga Huset utbildar stödgruppsledare, fortbildar professionella, håller workhops och föreläsningar på skolor och arbetsplatser. Samtliga aktiviteter syftar till att öka kunskapen om barns och ungdomars sorg, sorgens effekter och bemötande av sörjande.

OPINION

Randiga Husets opinionsarbete sker via media (riks- och lokalpress, nationell- och lokal radio och TV, sociala medier; Facebook, Twitter, blogg samt hemsida www.randigahuset.se) och remissarbete.

Utvärdering

En sorgeprocess är långsam och sträcker sig ofta över lång tid. Speciellt då det är barn och ungdomar som drabbas. Deras förlust kommer att ha betydelse på olika sätt under olika perioder i livet. En utvärdering av det stöd vi erbjuder måste därför uppfylla kravet att det sträcker sig över tid.

Socialstyrelsen har givit Nationellt kompetenscentrum Anhörig i uppdrag att tillsammans med Randiga Huset försöka ta fram ett utvärderingsverktyg som skall bidra till att kartlägga stödets betydelse på kort och lång sikt.

Under 2013 har löpande utvärdering gjorts i dialog med barn och vuxna. Dock upplever vi att vi under 2013 saknat verktyg att i siffror mäta effekten av vårt arbete. Vi har i denna rapport därför valt att med citat visa på betydelsen av vår verksamhet. Inför 2014 har vi satt upp indikatorer för att kunna redovisa både resultat- och effektmål.

Forskning och rapporter

Den amerikanske forskaren Irwin Sandler har under namnet 'The Family Bereavement program' lagt fram en forskningsrapport beträffande stöd till sörjande familjer. Han har utvärderat en metod som är mycket snarlik den metod vi använder. Den enda skillnaden är att vi erbjuder barn och ungdomar fler träffar än i det program som studien bygger på. Utvärdering har gjorts i anslutning till avslutad stödinsats, ett år efter avslutad insats, 6 år efter och just nu förbereder man en uppföljning efter 15 år. Resultaten visar att stödet har positiv effekt ur flera aspekter och att den stress som den sörjande upplever i samband med förlusten, vid en utvärdering efter sex år, fortfarande är hanterbar. Förutom att rapporten styrker goda resultat vid användandet av den stödmodell vi i Randiga Huset använder understryker den betydelsen av adekvat stöd till sörjande.

Socialstyrelsen har under hösten utkommit med en rapport som kartlägger kunskap och stöd inom den sociala sektorn för att möta och tillgodose sörjande barns behov. Rapporten visar på betydande brister både vad gäller kunskap och i det stöd som samhället erbjuder. Rapporten tydliggör vikten av vårt arbete, både vad gäller stöd till sörjande och utbildning till personal. Rapporten omnämner målgruppen som en riskgrupp och synliggör den problematik som finns gällande BUP (BUP frånskriver sig ansvaret för denna grupp så länge de inte utvecklar psykisk ohälsa). Man konstaterar att ansvaret för att förebygga psykisk ohälsa för vår målgrupp till stor del vilar på idéburna verksamheter.

Socialstyrelsens slutsatser utifrån kartläggningarna är att det behövs:

- *en tydlig ansvarfördelning mellan aktörer*
- *en väl definierad samverkan mellan berörda aktörer*
- *tydliga och samordnade handlingsplaner och rutiner vad gäller omhändertagande samt stöd till barn med förälder som oväntat avlider hos alla berörda aktörer*
- *en inventering av var det finns adekvat kompetens för att ge akut stöd till barn och unga som mister en förälder, hur den ska kunna tas in i samband med dessa händelser samt klargörande av vem som vid behov kan ge stöd till barn och föräldrar i ett längre perspektiv*
- *utbildning till aktuella aktörer om barnperspektiv i olika situationer.*

Källa: Socialstyrelsens rapport "När en förälder oväntat avlider", 2013

Volontärt engagemang

Randiga Husets verksamhet bygger till stor del på volontärt engagemang. Volontärer rekryteras löpande och utbildas vår och höst på den nivå som krävs för att säkerställa kvaliteten på det stöd som erbjuds.

För att få leda våra **mötesplatser** krävs en endagsutbildning som ger volontären generell kunskap om barns och ungas sorg, deras behov och grundläggande metoder för bemötande.

För att leda våra **stödgrupper** krävs en sexdagarsutbildning som ger volontären fördjupad kunskap om barns och ungas sorg, deras behov, metoder för bemötande samt kunskap om gruppdynamik och processer.

För att ta emot **enskilda samtal** krävs utbildning som kurator, psykolog, socionom eller annan likvärdig utbildning.

Vi har även volontärer som driver enskilda projekt inom verksamhetens uppbyggnad.

Antal verksamma
volontärer 2013

8

Antal volontärtimmar
2013

495

Antal utbildade volontärer
2013 - mötesplats

3

Antal utbildade
volontärer
2013 - stödgrupp

0

"Randiga Huset gör med stort hjärta och mycket kunskap en viktig positiv skillnad. Det är anledningen till att jag valt att engagera mig just i Randiga Huset. Anledningen till att jag började som volontär var att jag kände att jag fått så mycket i livet, jag ville ge något tillbaka och sökte en plats, utanför familj och arbete, där jag kunde göra det. Mötena med familjer och andra engagerade i Randiga Huset ger mig glädje och får mig att reflektera över vad som är viktigt."

Anja Lindberg,
volontär Randiga Huset

"Mitt arbete som volontär vid Randiga huset ger mig så mycket tillbaka eftersom verksamheten är inriktad på att stödja barn och ungdomar som hamnat i svåra situationer.

Jag vill engagera mig i arbetet eftersom det finns så mycket man kan göra som vuxen inom området och för att behoven inte är så uppmärksammat i samhället. Vid krissituationer kan barn/ ungdomar idag hamna utan stöd eftersom det ofta saknas särskilda stödrutiner att hantera och uppmärksamma problematiken. Detta trots att det, utifrån den drabbades perspektiv, är en kris och livsförändring. Därför är det mycket stimulerande att utveckla stöd och hjälp och ge möjligheter att förbättra och underlätta för de unga som är drabbade.

Mitt största engagemang grundar sig på att jag själv förlorade en förälder i tonåren och den livserfarenheten och insikten har påverkat min livssituation på många på olika sätt. Att få vara stöd och hjälp till andra som hamnat i samma situation är därför mycket betydelsefullt för mig.

Volontärsarbetet ger mig så mycket tillbaka av positiva erfarenheter att jag vill dela med mig av kunskaperna i mitt ordinarie arbete och i övrigt till de som behöver ett liknande stöd i deras väg i livet."

Ulla Haraldsson,
Volontär

Randiga barn

"När jag är glad får jag vara glad och när jag är ledsen får jag vara ledsen!
Det har dom sagt i Randiga Huset" Flicka, 8 år

Det önskar vi att alla barn och alla vuxna skall förstå. Sorg är inte bara tårar. I sorgen får alla känslor plats.

I psykologiska termer brukar barns sorg beskrivas som randig. De växlar snabbt mellan olika sinnesstämningar och deras ränder präglas av stor närvaro. Det är en av flera bidragande faktorer till att barnen missförstås i sin sorg. Ett barn som leker, tillsynes oberörd, beskrivs ofta som att det har klarat det bra. I realiteten är det deras psykiska försvar som skyddar dem genom en gradvis hantering.

En annan viktig orsak är den lojalitet som barnet känner gentemot sin/sina förälder/föräldrar. Barn i en familj som sörjer tar ofta ett ansvar som inte står i relation till varken ålder eller mognad och barnens eget sorgearbete kommer oftast igång först då föräldern/föräldrarna är tillräckligt stabila att åter skapa trygghet inom familjen.

Till Randiga Huset kommer barn i alla åldrar. Det är inte ovanligt att vi möter dem vid flera tillfällen under deras uppväxt då behovet av stöd ser olika ut under utvecklingen. De riktigt små barnen hjälper vi främst genom att öka förståelsen hos deras omgivning genom ökad kunskap om barnets sorg och behov. De äldre barnen kan förutom sorg och saknad ha komplicerade existentiella funderingar.

Majoriteten av de barn och familjer som kommer till Randiga Huset är återkommande. Varje barn erbjuds upp till 92 timmars stöd/år (enskilda samtal, mötesplats, stödgrupp). Utöver det direkta stöd som ges till barn, ungdomar och deras familjer finns ofta ett behov av stödsatser i deras vardag. I avsnittet "I yrket" kan du läsa mer om dessa insatser.

Antal barn #face to face	Mötesplatser 2013
85	20
Stödgrupper 2013	Mottagna samtal 2013
1*	156
Internetstöd 2013	Enskilda samtal 2013
0*	115

** Internetstödet är under uppbyggnad

Den som är liten saknar ett språk. Den ordlösa sorgen uttrycks genom känslor och kroppsspråk. Pojke, 1 år, håller handen för mammas mun när han inte orkar lyssna längre.

"Jag förstår inte hur människor kan tro att jag saknar pappa mindre när det har gått två år än när det hade gått ett. Han är ju fortfarande borta!"

Flicka, 11 år

"Där ute är det som jag har blivit 'hon som är syster till han som dog' Här kan jag få hjälp att försöka hitta vem jag är när han inte finns... Och så är det så skönt att få prata om honom, för då finns han ju på något sätt ändå =)"

Flicka, 18 år

Föräldrar berättar

Att vara förälder kan vara en utmaning oavsett livslott. Att vara en förälder i sorg öppnar upp för en helt ny värld av frågeställningar och utmaningar.

För att barnens behov skall tillgodoses är det viktigt att vi ökar kunskapen hos dem som lever nära barnen och ger dem verktyg att hantera sin nya vardag. Att hjälpa familjen att förbättra kommunikationen och bygga en gemensam minnesbank för framtiden är två av våra viktigaste uppgifter.

"När vi kommer till Randiga Huset känner vi oss hemma och jag känner som förälder en trygghet att barnen har en speciell plats av vara på i sin sorg. Randiga Huset möter både barn och vuxna med omtanke, erfarenhet och kunskap. För min äldsta dotter märker jag tydligt att Randiga Huset är en plats där hon känner sig sedd och bekräftad i sin sorg och saknad efter pappa och jag märker att det betyder väldigt mycket för henne att bara få vara där och känna gemenskap med andra, samt en tillhörighet som hon inte längre kan känna fullt ut i andra sammanhang. Randiga Huset har blivit en stor och viktig pusselbit i vår väg tillbaka till livet genom sorgen."

Mamma till tre barn (3, 7 och 9 år)

"Vi har alla vår individuella sorg men vi möts på Randiga Huset med ett gemensamt fokus: Barnen. De viktigaste som finns och som har blivit än viktigare för oss. Idag är det jag som behöver Randiga Huset, jag som träffar och utbyter tankar med de som är i liknande situation som jag. Om några år tänker jag att det är min son, nu 2 år, som behöver Randiga Huset. Då är det han som kan prata och utbyta tankar med barn som är i liknande situation som han, utan en pappa i livet."

Tack för ert fina jobb. Ni behövs länge, alltid."

Mamma till finaste pojken 2 år

"Ni gör det lättare att förstå hur jag skall läsa av mitt barn och veta vad han behöver"

"det är så skönt att ha någonstans att vända sig med alla sina frågor"

"Nu känner jag mig inte riktigt lika tafatt när jag ser att han mår dåligt och håller det inom sig. Jag vågar närma mig honom och fråga hur han mår."

Antal föräldrar vi träffat

2013

98

AKTIVITETER
Enskilda samtal
Mötesplatser
Stödgrupp

I Yrket

Många yrkesgrupper möter i sitt dagliga arbete familjer i sorg. Socialstyrelsen fastslår i sin rapport från 2013 att det finns betydande brister både när det gäller det stöd som erbjuds och den kunskap som personalen besitter för att bemöta denna grupp.

För att förbättra villkoren för barn och unga i sorg inför eller efter ett dödsfall är det viktigt att öka förståelse för deras situation. Randiga Huset arbetar därför målmedvetet med att öka kunskapen om barns sorg och deras behov.

MÅLGRUPPER

Personal inom

- vård
- förskola/skola
- omsorg
- socialtjänst
- räddningstjänst

Antal grundutbildade 2013

1872

Antal fortutbildade 2013

19

SYFTE

- Ge personalen ökad kunskap om barns/ungas sorg/behov
- Ge personalen ökad kunskap om bemötande.
- Skapa medvetenhet om den problematik som kan uppstå i direkt anslutning till en förlust och på längre sikt.
- Ge personalen förbättrade förutsättningar och en ökad trygghet i mötet med barn, unga och familjer i sorg.
- Säkerställa att denna målgrupp känner till Randiga Huset

Utöver grundläggande utbildning erbjuder vi fortbildning till bl.a. psykologer, terapeuter och kuratorer i hur man leder stödgrupper. Målsättningen är förutom fördjupad kunskap på området att skapa förutsättningar att öka den geografiska spridningen av stödgrupper i landet.

Mottagna samtal
med behov av
rådgivning/handledning

43

Antal barn
som påverkas
positivt:

38630*

* För varje professionell som fått ökad förståelse för sörjande barns situation beräknas 20 barn påverkas positivt.

"Det är en trygghet för oss i verksamheten att veta att ni finns för handledning och stöd, både då det gäller personal, barn och föräldrar. Det arbete ni gör är så oerhört betydelsefullt och viktigt."
Rektor, Stockholm

"Under en lång period av hög stress och mycket oro och sorg bland både personal och barn på vår skola har ni på Randiga Huset fungerat som ett tryggt ankare. Både medkänsla med vad vi går igenom och praktiska råd och handledning har varit till stor hjälp för oss vuxna på skolan och därmed för barnen. Vi är mycket tacksamma för det stöd vi har fått. Vi vet att ni delar detta med oss och att vi kommer att behöva er igen. Bara vetskapen att Randiga huset finns är i sig en tryggande faktor för oss."

Skolpsykolog,
Stockholms Stad

"Jag tycker att jag har blivit bättre på att se och fånga upp elever även om förlusten har skett för många år sedan. Jag har fått större förståelse och kunskap och blivit bättre på att ställa 'rätt' frågor."

Psykolog
Jönköpings läns landsting

"Bra att sätta barn och ungdomar i fokus och att vi behöver se och bekräfta dem och att de lätt glöms bort."

VSBF

Opinionsarbete

Vi lever i ett samhälle där osäkerheten är stor hur man på bästa sätt bemöter en människa i sorg. Vi på Randiga Huset är övertygade om att viljan att finnas där för sina medmänniskor finns men att det finns en rad omständigheter som gör det svårt.

Sociala medier

Döden finns – en blogg om det oundvikliga

Döden drabbar oss alla förr eller senare och när den gör det är det många frågor som söker svar. Kunskap ger trygghet och minskar vår rädsla för det okända. Kan vi dessutom bryta tystnaden och våga prata med varandra om det som är svårt har samhället kommit en lång bit på väg.

”Tack för alla tydliga och självklart texter. Det är sådan lättnad att möta detta förhållningssätt till sorg och död. Ni hjälper mig också med enkla meningar att förstå. Mig själv.”

”Tack för ovärderlig kunskap. Det hjälper mig att vara en bra pappa till mina barn. Nu förstår jag bättre hur dom tänker.”

Bloggen
Sidvisningar
8038
Unika träffar
6850

Facebook #nya likes 2013
312

Twitter # nya följare 2013
348

Samverkan

En viktig del av vårt arbete är att samverka med andra organisationer, statliga kommunala och ideella, för att öka medvetenheten kring vår målgrupp. Under 2013 har Randiga Huset bland annat representerat sörjande barn i Nationellt Kompetenscentrum Anhörigas arbete, verkat med socialstyrelsen samt med en rad organisationer som har barns rättigheter och välmående i fokus. Här är de presenterade i urval:

- Nära Cancer
- Ung Cancer
- Tjej Zonen
- Föreningen Tilia

Förändringsarbete

Under 2013 har vi påbörjat arbetet med att synliggöra syskonförlust som idag inte dokumenteras samt att försöka påverka lagstiftningen så att även syskon omfattas av den lag som skyddar barn som anhöriga. Socialstyrelsen har uttryckt intresse för att föra frågan vidare.

Media

ARTIKLAR

Svd Brännpunkt
Mitt i Vallentuna
Mitt Östermalm
Vi i Vasastan
Hemmets veckotidning
Mama, 2 artiklar

RADIOFRAMTRÄDANDEN

SR P4 Metropol
Radio 1
SR Karlavagnen

TV-FRAMTRÄDANDEN

Go Kväll

OMNÄMNANDE SVT

SVT Döden Döden Döden
Snuffe, döden och jag

RADIOREKLAM

Radio 1
Rix FM
Lugna Favoriter
Bandit

ÖVRIGT

Medverkan vid RIX Fm festival
(aktivitetstält + scenframträdande)

Reach for Change

I december 2012 valdes Randiga huset bland närmare 1000 sökande ut till Reach for Change inkubator.

URVALSKRITERIER

Reach for Change söker efter sociala entreprenörer som har kraftfulla idéer för utsatta barn och unga. De söker idéer med potential att skapa djupgående social förändring. Idéerna måste ha potentialen att lösa konkreta och relevanta problem för barn på ett innovativt sätt. I längden ska entreprenörernas arbete kunna verka systemförändrande. Deras visioner och strategi måste alltså sträcka sig bortom effekter för den enskildes liv, och sträva efter långsiktig och genomgripande samhällsförändring. Idéerna bör också ha potential för ekonomisk hållbarhet och kunna skalas upp och replikeras.

INKUBATORN

I Inkubatorprogrammet ges sociala entreprenörer redskap och stöd för att utveckla, genomföra och skala upp sina idéer. Inkubatorn är inte en fysisk plats utan ett sammanhang och ett nätverk som stödjer de sociala entreprenörerna i deras arbete för att nå och hjälpa så många barn och unga som möjligt. De som väljs ut till inkubatorn får lönefinansiering och expertrådgivning från Reach for Changes näringslivspartners samt tillgång till ett omfattande internationellt nätverk. Entreprenörerna utvecklar sin kompetens i strategisk planering, utvärdering, kommunikation och lär sig metoder för att utveckla hållbara affärsmodeller och locka till sig investerare, kvalificerade medarbetare och volontärer.

SOCIAL IMPACT REPORTING

Reach for Change använder en noggrant utarbetad metod för att utvärdera samhällsförändring – de kallar det social impact reporting. Metoden bygger på social redovisning (social accounting) och förändringsteori. De sociala entreprenörerna ska arbeta strukturerat och transparent utifrån en tydlig vision, samt fastställa tydliga mål, aktiviteter, målgrupper och samarbetspartners.

"Jag är himla stolt över Catharina Richters och Monica Nannis arbete med Randiga Huset och att vi på Reach for Change kan göra skillnad för barn i sorg genom dem som våra Change Leaders. Att vara Change Leader hos oss innebär att ha gått igenom en tuff urvalsprocess och att vara en stark social entreprenör med en innovativ idé och stor passion för barns rättigheter. Med mycket energi och en positiv människosyn tacklar Randiga Huset en svår fråga som berör alla och fyller en lucka när det kommer till stöd för barn som förlorat anhöriga. Arbetet inspirerar och sprider mod och jag gläds mycket åt en växande verksamhet i stark utveckling."

Pär Wiktorsson
Director Northern Europe
Reach for Change

Geografisk spridning 2013

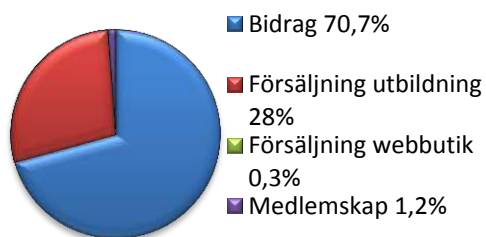
● Utbildning

▲ Stöd

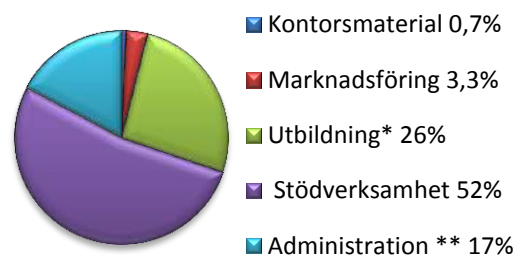
■ Opinion

Intäkter SEK 790468

Utgifter SEK 695996

* Arvoden externa föreläsare, resa, boende i samband med utbildning

** inkluderar kostnad för bokföring och revision.

Revisionsbyrå – Grant Thornton, auktoriserad revisor Lena Johnsson

För fullständig ekonomisk redovisning, välkommen att kontakta Randiga Huset på info@randigahuset.se

Granskaren har ordet

Granskning av Randiga husets Social Impact Report.

Jag som granskat denna rapport heter Helene Hardenstedt. Jag arbetar dels som projektledare vid Nationellt kompetenscentrumanhöriga, dels med ett uppföljningsuppdrag av placerade barn och ungdomar i Trelleborg kommun. I övrigt vill jag hänvisa till den presentation av mig själv, som Randiga Huset sammanfattat i sin Verksamhetsrapport 2013 (s18).

Jag kommer nedan att sammanfatta min granskning enligt följande rubriker;

- En beskrivning hur jag uppfattat Randiga husets verksamhet, mål och vision
- Dokumentationens kvalitet och rimlighet
- Resultat i förhållande till mål och vision

Randiga husets verksamhet, mål och vision

Randiga huset är en organisation vars framåtsyftande effektmål är att fler **barn ska få stöd** i ett samhälle med större förståelse för sorg och Randiga Huset som den självklara resursen vid sorg och bemötande. För att uppnå detta mål arbetar Randiga Huset med ett flertal konkreta aktiviteter och outputs att rendera i interna och externa indikatorer. Aktiviteternas sk outputs har sitt fokus på bland annat personalrelaterade insatser, interna strukturer, metodarbete, kontaktskapande och utåtriktad verksamhet. I verksamhetsplanen omnämns uppföljnings och utvärderingsmetoder som aktiviteter som är under utveckling.

Enligt min bedömning finns det en god samstämmighet och en genomtänkt balans mellan Randiga Husets verksamhet, mål och vision. Av verksamhetens skiss över aktiviteter, outputs och indikatorer framgår ett ambitiöst arbete, både vad gäller teori och praktik. Av vad som framgår av såväl skiss som verksamhetsberättelse finns enligt min bedömning en viss otydlighet om val av metoder och utvärderingsmaterial. Av aktuell skiss framgår att detta är prioriterade utvecklingsområden.

Dokumentationens innehåll, kvalitet och tydlighet

Randiga Husets verksamhetsberättelse 2013 innefattar inalles 20 sidor. Verksamhetsberättelsen innehåller dels fakta i för verksamheten aktuella och väsentliga frågeställningar, en beskrivning och redogörelse kring verksamhetens uppbyggnad,

Vem granskar rapporten?

Oberoende granskare av rapporten är Helen Hardenstedt från Nationellt Kompetenscentrum Anhöriga (NKA).

Helene Hardenstedt är socionom med många års erfarenhet av arbete med sociala frågor och mötet med barn och ungdomar. Helene har arbetat i flera projekt mot målgruppen, bland annat med Allmänna arvsfonden och Socialdepartementet. Helene arbetar just nu som arbetsledare inom socialtjänsten där hon dagligen möter frågor kring barns behov av uppmärksamhet och utveckling. Ett arbete hon fortsätter att arbeta med parallellt med arbetet som projektledare på NKA.

Nationellt kompetenscentrum anhöriga, Nka, och Linnéuniversitetet har fått i uppdrag av Socialstyrelsen att leda ett nationellt utvecklingsarbete av stöd till barn och unga i familjer där föräldrar eller annan vuxen i barnets direkta närhet har missbruksproblem, psykisk sjukdom, psykisk funktionsnedsättning, en allvarlig fysisk sjukdom/skada eller som oväntat eller hastigt avlider.

Uppdragets olika delprojekt omfattar att stödja ett utvecklingsarbete för stöd till barn som anhöriga under perioden 2012–2014. Uppdraget utgår ifrån att hälso- och sjukvården har ett lagstadgat ansvar att beakta barn och ungas behov av information, råd och stöd (Hälso- och sjukvårdslagen § 2g)

Nka:s uppdrag är en del i det nationella uppdrag som Socialstyrelsen har fått av regeringen att leda, samordna och stimulera ett utvecklingsarbete inom anhörigstöd till barn och unga. Uppdraget sker i samråd med Statens folkhälsoinstitut och Sveriges Kommuner och Landsting. Målet är att verka för att barn och unga i målgruppen får ett ändamålsenligt stöd

UNDERLAG

Randiga Husets verksamhetsplan 2013 #Reach for Change #Pathway

kompetenshöjande inslag, arbetsmodeller, metoder mm.
Personliga berättelser och reflektioner från barn och föräldrar,
professionella och volontärer återges på olika ställen i
berättelsen.

Enligt min uppfattning är verksamhetsberättelsens innehåll,
kvalitet och tydlighet god. Det är lätt att följa det som
presenteras, materialet återges med en ton av engagemang och
sakkunnighet.

Resultat i förhållande till indikatorer och effektmål

De resultat och den måluppfyllelse som Randiga Huset arbetat
med återges dels i skissen över aktiviteter, outputs och
indikatorer dels i verksamhetsberättelsen för 2013. I
verksamhetsberättelsen återges och beskrivs det gångna årets
arbete och utfall på ett mer beskrivande och engagerat sätt
medan de faktiska aktiviteternas resultat framställs på ett mer
stringent sätt i skissen. Enligt såväl skiss som
verksamhetsberättelse framgår att de aktiviteter och outputs
som Randiga Huset arbetar mot under 2013 är förenliga med
organisationens effektmål. Output "Olika medlemskapsformer
utvecklade" saknar dock koppling till en indikator liksom att
indikator "Utveckla en metod att nå efterlevande syskon" saknar
koppling till output och aktivitet. Enligt verksamhetsberättelsen
är det områden som Randiga Huset angett som viktiga
utvecklingsområden, en uppfattning som jag delar.

Min uppfattning är att Randiga Huset i allt väsentlig nått ett gott
resultat i förhållande till indikatorer och effektmål. Efter att ha
tagit del av verksamhetsberättelsen för 2013 och den sk skissen
framgår enligt min uppfattning att Randiga Huset driver att
målmedvetet och framåtsträvande arbete mot att bli den
organisation man ger uttryck för i sin vision. Många kontakter
har knutits under 2013 och många är de som fått ta del av
Randiga Husets verksamhet.

Svedala 2014-02-27

Helene Hardenstedt

Socionom, magister i socialt arbete

Så kan du stödja Vårt arbete

Att få det stöd man behöver inför eller efter förlusten av en närstående bör inte vara en ekonomisk fråga. Därför är det stöd Randiga Huset erbjuder familjerna kostnadsfritt.

För att kunna säkerställa att barn, ungdomar och familjer i sorg får det stöd som de har rätt till är ditt stöd till Randiga Huset viktigt.

BLI MEDLEM

Kostnaden för ditt medlemskap är **360 kronor per år**.

Förutom att ditt medlemskap bidrar till finansiering av verksamheten gör varje ny medlem Randiga Huset starkare, våra argument tyngre och möjligheterna att påverka utvecklingen i samhället bättre.

Vid inbetalning ange: medlem

BLI MÅNADSGIVARE

För **150 kronor i månaden** kan vi erbjuda ett barn att gå på mötesplatser under ett helt år. För **250 kronor i månaden** bidrar du till att vi kan öppna Randiga Hus på fler platser i landet.

Vid inbetalning ange: månad 150 eller månad 250

KÖP EN MINNESGÅVA

Hedra minnet av en saknad. Ge bort en minneslåda med tillhörande bok till de anhöriga att samla sina minnen i.

Kostnaden är 595 kronor.

Vid inbetalning ange: Minne

GE EN VALFRI GÅVA

Alla bidrag, stort som litet tas tacksamt emot. Varje krona gör skillnad.

Vid inbetalning ange: Gåva

Randiga Huset ansöker om 90-konto. Tills det är klart sätter du in ditt bidrag på **bankgiro 764-4552**.

Alla intäkter går till stödverksamhet.

Märk din betalning med ovan angiven kod, ditt namn och e-post adress så vi kan kontakta dig för ytterligare uppgifter.

SPONSOR

Vill du som företagare sponsra Randiga Huset, kontakta oss så på info@randigahuset.se så berättar vi mer.

VOLONTÄR

Vi söker ständigt fler volontärer inom olika områden runt om i landet. Är du intresserad, kontakta oss på info@randigahuset.se så berättar vi mer.

Randiga Huset

BESÖKSADRESS

Brantingsgatan 40
113 53 Stockholm
T-bana Gärdet

TELEFONNUMMER

0702- 275 772

E-POST ADRESS

info@randigahuset.se

HEMSIDA

www.randigahuset.se

BLOGG

[www.reachforchange.org/
randiga-huset](http://www.reachforchange.org/randiga-huset)

FACEBOOK

Randiga Huset

TWITTER

[@randigahuset](https://twitter.com/randigahuset)

Behöver du Vårt stöd?

Ring eller maila oss. Vi har korta svarstider och du behöver ingen remiss.

Vill du boka in en utbildning eller föreläsning?

Besök vår hemsida eller kontakta oss direkt på info@randigshuset.se.